

Ruimtelijke Kwaliteit in Bussum

Marlies van Diest: “Geef nieuwe
architectuur een kans!”

Adriaan Branderhorst / Hendrien Landeweer

Een onafhankelijke commissie

Ruimtelijke kwaliteit in Bussum. Met wie kunnen we dan beter spreken, dan met Marlies van Diest, landschapsontwerper en sinds zes jaar voorzitter van de commissie voor ruimtelijke kwaliteit (voorheen welstandscommissie) van de gemeente Bussum. Deze onafhankelijke commissie vervult een belangrijke functie bij het beoordelen van bouwplannen.

De complete commissie bestaat uit een aantal architectleden, 4 monumentenleden en een burgerlid. In haar rol als voorzitter kan Marlies, gezien haar professie, enige afstand nemen van de inhoud en ervoor zorgen dat er een goed beargumenteerd advies wordt geformuleerd. Het advies is bestemd voor het college van burgemeester en wethouders, dat mede op basis daarvan bouwvergunningen verleent.

De contacten met het college lopen meestal via de wethouder van ruimtelijke ordening, nu Arie Gouka. In een kleine gemeente als Bussum zijn deze lijnen kort en prettig, waarbij voorop staat dat de commissie adviseert en het college mag daarvan afwijken. Beïnvloeding door bestuurders op het werk van de commissie is dan ook niet aan de orde.

De werkwijze van de commissie is open. De vergaderingen van de commissie, waarbij de bouwplannen worden besproken zijn openbaar. Belanghebbenden (burgers) worden aangemoedigd hun mening naar voren te brengen. Het is de taak van de voorzitter om in begrijpelijk Nederlands het standpunt van de commissie te verwoorden en ook begrip te kweken voor dat standpunt.

Burgers zouden het gevoel kunnen krijgen dat hun plannen omwille van de smaak tegengehouden worden. Om die reden is sinds 2003 (landelijk) het welstandsbeleid vastgelegd in de welstandsnota, op grond waarvan de commissie de plannen moet toetsen. Consequentie: het commissiewerk neigt daardoor soms heel juridisch te worden, waarmee de toegankelijkheid weer in het geding komt.

Essentieel: de genius loci

Behalve bouwplannen worden ook stedenbouwkundige plannen en ontwerpen voor de openbare ruimte aan de commissie voorgelegd. Dat is volgens Marlies van Diest geen overbodige luxe. Een belangrijk criterium bij de beoordeling van een bouwplan of ontwerp is, of ze in de omgeving passen. De sfeer, het gevoel en de historie van de plek zijn evenzeer belangrijk: de zogenaamde genius loci.

De openbare ruimte is een belangrijk deel van die omgeving en dient dus ook te passen bij de bebouwing en vele historische elementen die Bussum kent. Immers, ruimtelijke kwaliteit is de samenhang tussen openbare ruimte en gebouwde omgeving. Veelal zijn architecten uitstekend in staat gebouwen te ontwerpen. De discussie met de commissie gaat vervolgens over de relatie van het ontworpen gebouw met zijn omgeving. Vaak leiden die discussies tot een beter ontwerp, ook in de ogen van de betrokken architect.

Beleid is des gemeentes

In 2003 heeft de gemeente haar beleid vastgelegd in een welstandsnota. Per wijk of buurt gelden verschillende beoordelingscriteria. Bijvoorbeeld in het gebied ten noorden van het Postkantoor aan de Huizerweg, gelden minder strikte eisen dan in het Vondelkwartier of Brediuskwartier. Dat geldt natuurlijk des te meer nu het Brediuskwartier, het Vondelkwartier en het Spiegel als beschermd dorpsgezicht zijn aangewezen. Door de gevarieerde opbouw zijn er in het Spiegel meer moderne architectuurstijlen mogelijk dan in het Bredius- of Vondelkwartier. Dit levert wel eens discussie met omwonenden die een meer traditionele bouwstijl mooier en passender vinden. Ons antwoord: goede eigentijdse architectuur wordt later ook behoudenswaardig. In tegenstelling tot het Spiegel zijn het Bredius- en Vondelkwartier kleinschaliger en planmatiger van opzet, waarbij de eenvormigheid een belangrijk kenmerk is. Bijzonder is vooral de projectmatige opzet van bebouwing in relatie met de parken. Dat biedt weinig ruimte voor toevoeging van andere architectuurstijlen.

Uniek in Nederland is het feit dat in het bestemmingsplan is opgenomen dat voor een aanlegvergunning advies vereist is van de Commissie Ruimtelijke kwaliteit. Op deze wijze is het mogelijk ook verhardingen voor parkeren en aanleg van terrassen te beoordelen. Dit voorkomt een te grote 'verstening' van het karakteristieke groene areaal. In dit verband wordt gewezen op de tuinen grenzend aan het Bilderdijkpark. Er is een veelheid aan gebruikte materialen en vormen. Dat doet afbreuk aan de cultuurhistorische kwaliteit van het park en kan met de nieuwe regel wellicht meer in toom gehouden worden.

Cultuurhistorische kennis toereikend?

Op die vraag reageert Marlies van Diest twijfelend. Toereikend is die kennis natuurlijk nooit. Tegelijk heeft de commissie een architectlid dat heeft meegewerkt aan de monumenten inventarisatie en heeft de heer Heyne, lid van de subcommissie monumenten, natuurlijk een gigantische kennis van Bussum. Mevrouw I.B.S. van Koningsbruggen, lid van de subcommissie monumenten, doceert kunst- en architectuurgeschiedenis. Ondanks dat wordt bij veel plannen toch nog om een historisch onderzoek gevraagd. Bijvoorbeeld bij de inpassing van extra waterberging in het Mouwtje is aan de indiener gevraagd om een cultuurhistorisch onderzoek te doen naar de zandafgraving en het slotenpatroon. Verwijzing naar de Historische Kring voor informatie zou in de toekomst een kleine moeite zijn.

Bevlogenheid

Marlies spreekt met passie en betrokkenheid over haar vak en haar functie in de commissie. De samenwerking met vakgenoten uit verschillende disciplines maakt het werk voor haar zeer interessant en inspirerend. Recent is zij ook voorzitter geworden van de welstandscommissie van de gemeente Hilversum. Hilversum heeft een schat aan jonge monumenten. Jonge monumenten in Nederland konden ontstaan, omdat destijds jonge architecten de ruimte kregen hun ontwerpen te realiseren. Nieuwe ontwikkelingen in de architectuur moeten de kans krijgen zich te bewijzen, ook in het Gooi, ook in Bussum.

 Verhuur Gereedschappen Bussum	1001 artikelen te huur o.a.: Steigers & klimmateriaal Electrische boor & breekhamers Muurfrees & dozenboren Luchtontvochtigers (bouwdrogers) Parketschuur- & boenmachines Hoogwerkers & hijsapparatuur Compressors & nietapparaten Behangafstomers & kettingzagen Grondfrees & verticuteermachines Houtklovers & takkenversnipperaars Trilplaten & steenknippers Graafmachines & shovels Bladblazers & zuigers Zwembad-, vijver- & waterbedpompen
De Nieuwe Vaart 38 Bussum Tel. 035 69 48724	
Verhuur en verkoop van professionele machines en gereedschappen voor bouw-, verbouw- en onderhoudswerkzaamheden van uw woning en tuin	
Wij zijn geopend van maandag t/m vrijdag van 7:00 tot 17:00 uur	